

Brandvarnare

Vad är skillnaden på en jonisk och en optisk brandvarnare?

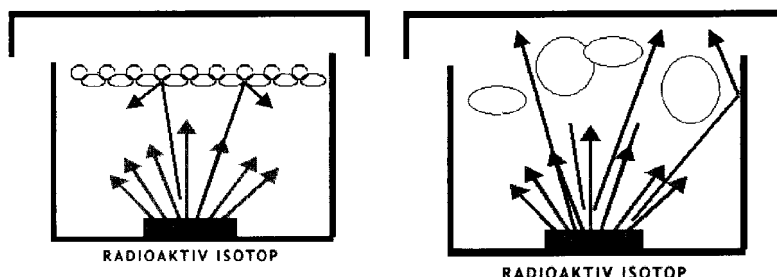
Enkelt kan man säga att den joniska brandvarnaren känner/luktar till sig rök och den optiska brandvarnaren ser röken.

Jonisk brandvarnare

I en jonisk brandvarnare reagerar en radioaktiv isotop (jonisk rökdetektor) på den osynliga varma röken som rök som framkallas av öppna lågor. Man kan säga att den joniska brandvarnaren känner/luktar till sig rök.

Så här funkar den joniska brandvarnaren

De joniska brandvarnarna innehåller en radioaktiv strålkälla som bildar en elektrisk ström av de laddade partiklar, som bildas genom jonisering av luften. När rök kommer in i varnaren, tar rökpartiklarna upp laddningar. Dessa är större och rör sig långsammare. På så sätt minskas den elektriska strömmen och larmet går.



Fördelar med en jonisk brandvarnare

- ☐ Reagerar snabbt vid brand med öppna lågor som ger en osynlig och varm rök.
- ☐ Falsklarmar inte så lätt vid damm.
- ☐ Falsklarmar inte om insekter kommer i närheten.

Nackdelar med en jonisk brandvarnare

- ☐ Längre detektionstid vid glödbrand som ger synlig och kall rök.

Optisk brandvarnare

I en optisk brandvarnare finns en fotocell som snabbare registrerar synlig kall rök. Man säger att den optiska brandvarnaren ser röken.

Så här funkar den optiska brandvarnaren

I den optiska brandvarnaren sprider inkommande rökpartiklar en ljusstråle mot en fotoelektrisk detektionscell och larmet går.



Fördelar med en optisk brandvarnare

- ☐ Kortare detektionstid vid glödbrand som ger synlig och kall rök.

Nackdelar med en optisk brandvarnare

- ☐ Längre detektionstid vid brand med öppna lågor som ger en osynlig och varm rök.
- ☐ Kan falsklarma vid damm.
- ☐ Kan falsklarma om insekter kommer i närheten.

Jonisk eller optisk brandvarnare – vilken ska jag välja?

För att skapa ett riktigt bra skydd krävs nästan alltid flera brandvarnare. I de flesta hem är det bäst att ha en kombination av optiska och joniska brandvarnare.

Jonisk brandvarnare passar bäst

- I ett rum med mycket brännbart material som trä och konstfibrer (akryl, nylon, etc) skulle en brand snabbt få öppna lågor med osynlig och varm rök. Därför fungerar den joniska brandvarnaren bäst.

Optisk brandvarnare passar bäst

- I ett rum med mycket plastmaterial i inredningen, där det vid en brand bildas synlig rök som den optiska brandvarnaren reagerar snabbt på.
- Om du ska placera brandvarnaren utanför ett badrum. Den optiska brandvarnaren påverkas inte av den fuktiga miljön.
- I kök, eftersom den inte reagerar lika lätt för matos (dvs varma brandgaser) som en jonisk brandvarnare gör. Genom att välja en optisk brandvarnare till köket minskar du risken för att brandvarnaren falsklarmar, och du blir på så vis inte avtrubbad för ett "verkligt" larm.
- I förråd och källare där det kan vara fuktiga miljöer, och risken finns för att det ska uppstå oupptäckta glödbränder.

Var ska jag placera min brandvarnare?

- Huvudregeln är att det behövs minst en brandvarnare per våningsplan. En brandvarnare klarar att övervaka upp till 60 m².
- Avståndet mellan två brandvarnare bör inte överstiga 12 meter.
- Brandvarnaren bör placeras i anslutning till sovrummet. Det är när du sover som du är mest försvarslös mot rök och brand. Tänk på att stängda dörrar och störande ljud kan göra det omöjligt att höra en brandvarnare in till varje sovrum.
- Brandvarnaren ska placeras i taket, minst 50 cm från väggen.
- Ett fritt utrymme på minst 50 cm ska finnas runt om brandvarnaren.
- Om du har flera våningar bör en brandvarnare placeras där trappan mynnar till den övre våningen.
- Placera inte brandvarnaren i närheten av ventilationsöppningar.
- För att skapa ett riktigt bra skydd krävs nästan alltid flera brandvarnare.

Kom ihåg att testa brandvarnaren när du har monterat upp den!

Seriekopplade brandvarnare

Brandvarnare som kommunicerar med varandra, via trådlös radiokommunikation eller med kabel. Perfekt för stora hus eller för flervåningshus där man placerar brandvarnarna i olika rum eller på olika våningsplan för att få snabbare varning. Larmar en brandvarnare så piper det i alla som är inkopplade, "piper en piper alla".

Ca 90% av barn under 13 år vaknar inte av en larmande brandvarnare, så man kan med fördel ha sammankoppligsbar brandvarnare från barnrummen.

Brandvarnare med fast monterade 10-årsbatterier

Flera undersökningar har visat att de flesta brandvarnare som inte har fungerat vid brand beror på att batteriet är urtaget. Det är därför en ökad säkerhet att använda en brandvarnare med ett fast monterat batteri.

Även denna brandvarnaren måste testas regelbundet, men man slipper att byta batterier och man minskar mängden miljöfarligt avfall.

Skötsel

Dammsug brandvarnaren på utsidan 1-2 gånger per år.

Byt batteri 1 gång om året, tex på 1:a advent. (Om du använder lithiumbatterier behöver du inte byta lika ofta.)

Byt ut hela brandvarnaren efter 8-10 år. Den har en begränsad livslängd.

Kontrollera och testa brandvarnaren

Kontrollera att brandvarnaren fungerar minst en gång i kvartalet.

Kontrollera att brandvarnaren fungerar när du kommer hem efter att ha varit borta en längre tid.

Testa brandvarnaren genom att trycka in testknappen eller genom att hålla ett nysläckt stearinljus under brandvarnaren.

Om det brinner – ring alltid 112

Källa: GELIAktuellt 7/2006, Svenska brandskyddsföreningen (www.svbf.se), ICAS, Konsumentverket